

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 33.658

Л. І. Антошкіна,

В. Ф. Беседін

СУТНІСТЬ І ДИНАМІКА МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ВИРОБНИЦТВА

***Анотація.** У статті розглядається сутність макропоказників виробництва товарів і послуг, наводиться їх динаміка і структура.*

***Ключові слова:** сутність макропоказників, динаміка і структура виробництва.*

***Summary.** The article deals with the essence of macroeconomic production of goods and services shown their dynamics and structure.*

***Key words:** macro nature, dynamics and structure of production.*

Постановка проблеми. Основною сферою макроекономіки є аналіз і прогноз таких макроекономічних змінних, як загальний обсяг виробництва в країні, темпи і пропорції економічного розвитку, темпи інфляції тощо. Макроекономіка ставить ціллю пояснити зміни цих агрегатів і дати суспільству і, особливо, керівництву країни орієнтири в його роботі з виконання економічних завдань і щодо реагування на непередбачені зміни в економічній обстановці. Звичайно, показника рівною мірою придатного для усіх випадків життя немає, і тому в економіці використовується система показників, в якій кожний показник несе визначену функцію, відображає визначену сторону, певні умови функціонування економіки. Тому, як і у цілому світі, в Україні використовується система показників, у тому числі й на макрорівні, а проблема їхнього аналізу і виявлення впливу факторів виробництва на результати економічної діяльності стає все більш нагальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню динаміки і тенденцій розвитку економіки країни присвячено багато робіт. Але час потребує їх оновлення і актуалізації. Тим більш, що системний аналіз і виявлення тенденцій розвитку макропоказників виробництва товарів і послуг завжди є актуальними.

Метою статті є характеристика сутності макроекономічних показників виробництва, аналіз їхньої динаміки та факторів, що її визначають у вітчизняній економіці.

1. Загальна характеристика макропоказників виробництва товарів і послуг

З переходом України до ринкової економіки термінологія в макроекономіці стала базуватися на Системі національного рахунництва (СНР). Національні рахунки являють собою систему

взаємозалежних статистичних показників, побудовану у виді визначеного набору рахунків і таблиць, ціллю якої є одержання повної картини економічної діяльності країни. Вона охоплює усі стадії суспільного відтворювання — виробництво продукції і послуг, формування і розподіл доходів, використання доходів.

Стадію виробництва характеризують показники випуску, проміжного споживання, валового внутрішнього продукту, валової доданої вартості, чистих податків на продукти тощо. Їх динаміка наведена у табл. 1.

Розглянемо найважливіші макроекономічні показники (агрегати) виробництва товарів і послуг, що в першу чергу використовуються для цілей системного управління економікою.

2. Випуск

В основу аналізу складу і динаміки випуску покладено виробничий метод, методологія розрахунків якого прийнята відповідно до показників системи національних рахунків, де випуск розглядається як вартість товарів і послуг, що є результатом виробничої діяльності одиниць-резидентів. Залежно від ступеню охоплення витрат відрізняють випуск в основних, ринкових і споживчих цінах (табл. 2). Випуск у ринкових цінах отримується додаванням чистих податків до випуску в основних цінах, а випуск у споживчих цінах дорівнює випуску у ринкових цінах плюс націнки транспорту і торгівлі.

Найбільші обсяги випуску в основних цінах припадають на переробну промисловість (30,9 % в основних цінах). Випуск та його структура мають велику розбіжність, що пов'язане з діючою класифікацією. Тобто для аналізу і прогнозування така класифікація не є вдалою через великий діапазон між випуском переробної промисловості

© Л. І. Антошкіна, В. Ф. Беседін, 2015

**Макропоказники виробництва товарів і послуг за 2000–2012 рр.
(складено авторами за даними Держстату України [1; 2; 3])**

Показники	2000	2002	2003	2004	2005	2006	
Випуск, у ринкових цінах, млн. грн.	402100	528624	630831	842055	1048481	1252209	
Проміжне споживання, у фактичних цінах, млн. грн.	229200	302814	363487	496942	607029	708056	
у % до випуску	61,3	60,1	60,2	61,4	61,0	59,9	
Валова додана вартість, в основних цінах, млн. грн.	144262	201194	240217	313046	388601	474123	
Чисті податки на продукти, у фактичних цінах, млн. грн.	27338	25484	28205	33122	54183	71618	
Валовий внутрішній продукт, у ринкових цінах, млн. грн.	170070	225810	267344	345113	441452	544153	
у % до попереднього року, млн. грн.	105,9	105,2	109,6	112,1	102,7	107,3	
у постійних цінах 2007 року,	428980	493036	539953	605335	623479	669865	
у % до 2000 року	100,0	114,9	125,9	141,1	145,0	155,5	
Індекс споживчих цін, % до попереднього року	128,2	100,8	105,2	109,0	113,5	109,1	
Індекс-дефлятор ВВП		105,1	108,0	115,1	124,5	114,8	
Споживання основного капіталу, млн. грн.	-30223	-36160	-38885	-46576	-50545	-58285	
Чистий внутрішній продукт, млн. грн.	139847	189650	228459	298537	390907	485868	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Випуск, у ринкових цінах, млн. грн.	1650992	2196052	2072549	2516699	3077561	3347592	
Проміжне споживання, у фактичних цінах, млн. грн.	930261	1247996	1159204	1434130	1775482	1888496	
у % до випуску	59,4	60,2	59,3	60,0	61,3	59,9	
Валова додана вартість, в основних цінах, млн. грн.	634794	824176	796481	954159	1119801	1211886	1268365
Чисті податки на продукти, у фактичних цінах, млн. грн.	88212	126425	119988	130957	184195	200912	186566
Валовий внутрішній продукт, у ринкових цінах, млн. грн.	720731	948056	913345	1082569	1302079	1408889	1454931
у % до попереднього року, млн. грн.	107,9	102,3	85,2	104,1	105,2	100,2	100,0
у постійних цінах 2007 року,	720731	737336	628516	654598	688596	689970	689646
у % до 2000 року	162,8	171,7	146,3	152,3	160,5	160,8	160,8
Індекс споживчих цін, % до попереднього року	112,8	125,2	115,9	109,4	108,0	100,6	
Індекс-дефлятор ВВП	122,7	128,6	113,0	113,8	114,3	108,0	
Споживання основного капіталу, млн. грн.	-73071	-87914	-107204	-115338	-125809	-186295	
Чистий внутрішній продукт, млн. грн.	647660	860142	806141	967231	1176270	1272801	

Таблиця 2

Випуск у 2012 році та його структура в основних цінах, ринкових і в цінах споживачів [2]

Види діяльності	Випуск в основних цінах, млн. грн.	Структура випуску в основних цінах, %	Чисті податки на продукти та імпорт, млн. грн.	Випуск у ринкових цінах, млн. грн.	Структура випуску у ринкових цінах, %	Торгово-транспортна націнка, млн. грн.	Випуск у споживчих цінах, млн. грн.	Структура випуску у споживчих цінах, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Сільське, лісове та рибне господарство	269983	8,6	4090	274073	8,2	47110	321183	8,5
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	153036	4,9	7732	160768	4,8	29678	190446	5,0
Переробна промисловість	974924	30,9	139622	1114546	33,3	375767	1490313	39,2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	144578	4,6	7454	152032	4,5		152032	4,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	24070	0,8	1851	25921	0,8		25921	0,7
Будівництво	184751	5,9	5135	189886	5,7		189886	5,0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	399249	12,7	2674	401923	12,0		401923	10,6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	222425	7,1	5976	228401	6,8		228401	6,0
Тимчасове розмішування й організація харчування	24993	1,0	2346	27339	0,8		27339	0,7
Інформація та телекомунікації	90269	2,9	5914	96183	2,9		96183	2,5
Фінансова та страхова діяльність	100096	3,2	4091	104187	3,1		104187	2,7
Операції з нерухомим майном	126209	4,0	1769	127978	3,8		127978	3,4
Професійна, наукова та технічна діяльність	88024	2,8	1336	89360	2,7		89360	2,4
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	34563	1,1	1921	36484	1,1		36484	1,0
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	89101	2,8	0	89101	2,7		89101	2,3
Освіта	106702	3,4	2261	108963	3,3		108963	2,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	80542	2,6	1255	81797	2,4		81797	2,2
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	18283	0,6	1236	19519	0,6		19519	0,5
Надання інших видів послуг	18855	0,6	276	19131	0,6		19131	0,5
Усього	3150653	100	196939	3347592	100	452555	3800147	100

та іншими галузями. Так, випуск в основних цінах в переробній промисловості більш ніж у 2,4 рази перевищує випуск наступного за ним виду економічної діяльності. (Цей недолік деякою мірою усувається із введенням класифікатора видів економічної діяльності КВЕД-2010 замість КВЕД-2005, що діяв раніше).

Є також види діяльності, випуск у яких не сягає навіть 1 % загального випуску товарів і послуг. Тому у процесі аналізу і прогнозування випуск переробної промисловості слід розглядати не в цілому, а за видами промислової діяльності. У той же час обсяги випуску таких галузей, як рибне господарство тощо несуттєві порівняно з іншими, і їх можна розглядати узагальнено.

У переробній промисловості найбільший обсяг випуску припадає на металургію та оброблення металу, а найменший — на текстильну і шкіряну промисловість. Серед усіх видів економічної діяльності найменший обсяг випуску припадає на рибне господарство і на готелі та ресторани.

Аналогічні співвідношення мають місце і у випуску за ВЕД у ринкових цінах, де найбільші обсяги припадають також на переробну промисловість (30,3 %), що зумовлено найбільшим випуском в основних цінах в цьому виді економічної діяльності та найбільшим обсягом чистого податку на продукти та імпорт.

Обсяг випуску в цінах споживачів залежить від обсягу націнок та обсягу випуску. Отже, найбільший обсяг випуску у цінах споживачів припадає теж на переробну промисловість (39,2 %). Тут звертає на себе увагу велика частка торгово-транспортної націнки у переробній промисловості, що складає 25 %, у той час як у сільському

господарстві і у добувної промисловості вона на 10 % нижче.

3. Проміжне споживання

Як відомо, проміжне споживання охоплює вартість усіх товарів (за виключенням основних засобів) та послуг, які використані на протязі певного періоду з метою виробництва інших товарів та послуг. Частка проміжного споживання у структурі випуску в ринкових цінах за даними 2012 року показана на рис. 1, з якого видно, що частка проміжного споживання порівняно з іншими складовими значно переважає.

У цілому ж в Україні частка проміжного споживання багато років залишається на занадто високому рівні — майже 60–61 %. У 1991 році у структурі випуску вона становила 49,8 %, тобто була на 11 відсоткових пункти нижчою. Однією з причин такого становища є досить висока частка витрат сировини, матеріалів тощо. Їх висока питома вага пояснюється як сировинною спря-

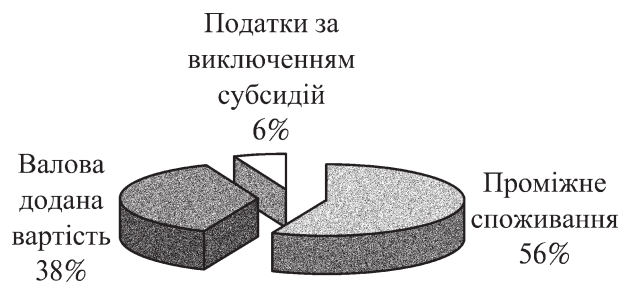

Рис. 1. Питома вага проміжного споживання у структурі випуску 2012 року, % до випуску (розроблено авторами за даними Держстату України)

мованістю економіки, так і структурою машинобудування, де превалює висока матеріалоемність і неінноваційне виробництво. Як результат, економіка продовжує залишатися високовитратною, матеріаломісткою.

4. Податки на виробництво та імпорт

Чисті податки на виробництво та імпорт, що враховують усі податки та мита, які відносяться

до виробничої діяльності, за виключенням субсидій (субсидій на продукти та інших субсидій, пов'язаних з виробництвом), складають досить велику частину витрат. Тим більш, що відношення чистих податків до валової доданої вартості за видами економічної діяльності значно коливається (рис. 2). Якщо у ВЕД «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» націнка на ВДВ складає 1,3 %, то у ВЕД «Пере-

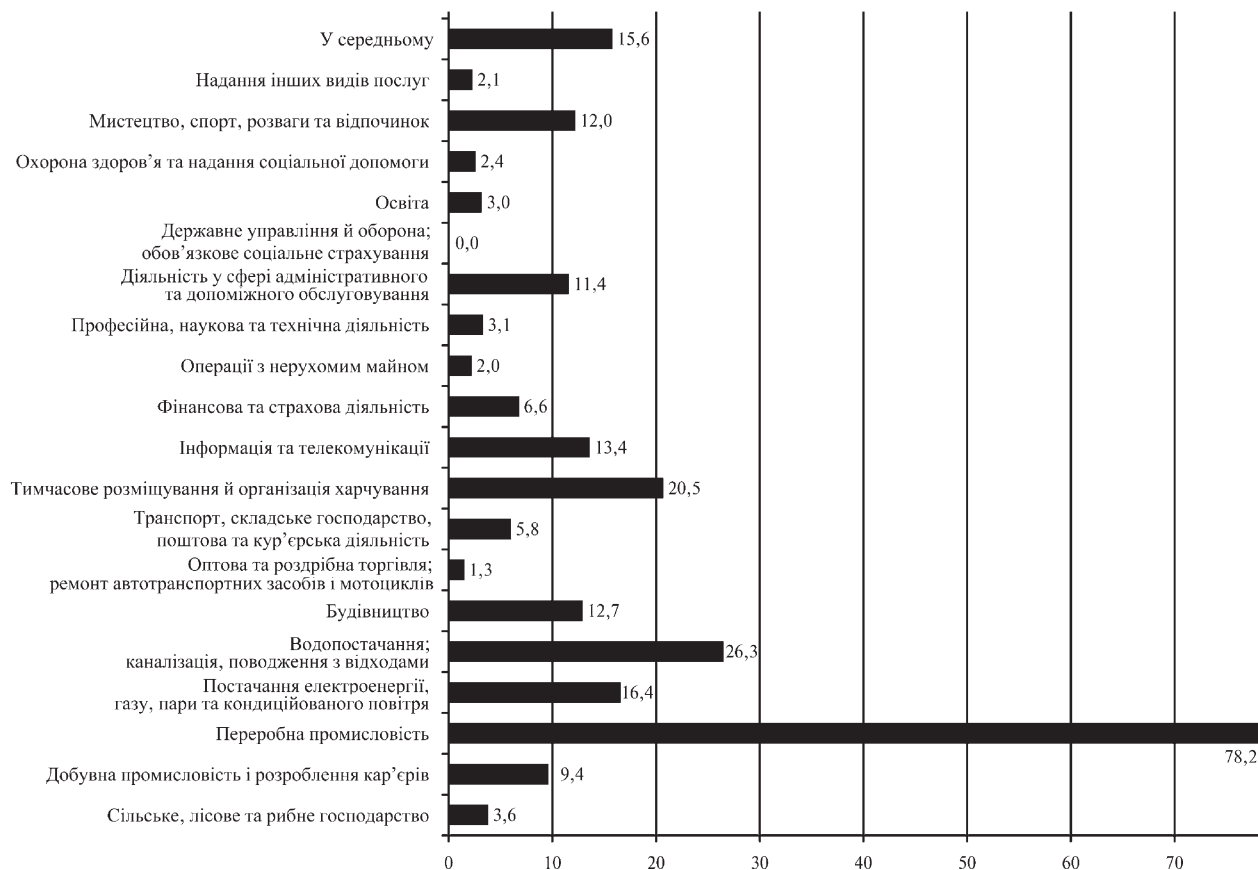

Рис. 2. Відношення чистих податків до валової доданої вартості за видами економічної діяльності у 2012 році, % (розроблено авторами за даними Держстату України)

робна промисловість» вона дорівнює 78,2 % при середній по економіці — 15,6 %. За виключенням бюджетних галузей низьким податковим навантаженням характеризуються також фінансова діяльність, транспорт і сільське господарство.

Вкрай нерівномірне податкове навантаження на галузі економіки не лише спотворює структуру економіки, а і практично стримує розвиток переробної промисловості, гальмує науково-технічний прогрес. Ця проблема залишається актуальною і потребує ретельної уваги.

5. Валовий внутрішній продукт

На стадії виробництва валовий внутрішній продукт визначають як різницю між випуском у ринкових цінах і проміжним споживанням або як суму валових доданих вартостей видів економічної діяльності та податків на продукти за виключенням субсидій на продукти.

Аналіз динаміки валового внутрішнього продукту (табл. 3, рис. 3) свідчить про значні коливання його приросту. З 1990 року економіка України зазнала декілька кризових періодів, найбільш значними з них були кризи 90-х років і 2009 року.

Криза 90-х років збігалася зі становленням України як самостійної держави, з переходом до ринкової економіки. Усе це не лише ускладнило функціонування економіки, а й створило величезні труднощі у формуванні власної економічної системи. Розрив економічних зв'язків, падіння попиту, переорієнтація на випуск продукції невисокої складності призвели до майже катастрофічного стану. Спад виробництва досяг майже 60 %, велика кількість підприємств працювала на 20–30 % своїх виробничих можливостей. Господарські взаємовідносини значно ускладнилися через проблему неплатежів, через зростання внутрішньої та зовнішньої заборгованості, а темпи

Валовий внутрішній продукт у 1990–2012 роках, млн. грн.
(Статистичний щорічник України за 2012 рік. Державна служба статистики України. Київ, 2013, с. 30.)

Роки	У фактичних цінах		Індекси фізичного обсягу			Індекси-дефлятори
	ВВП	ВВП у розрахунку на одну особу	ВВП	ВВП у розрахунку на одну особу	ВВП	ВВП
	млн. грн.	грн.	у цінах попереднього року, відсотків		відсотків до 1990 р.	відсотків до попереднього року
2000	170070	3436	105,9	106,7	43,2	123,1
2001	204190	4195	109,2	111,1	47,2	109,9
2002	225810	4685	105,2	106,3	49,7	105,1
2003	267344	5591	109,6	110,5	54,4	108,0
2004	345113	7273	112,1	113,0	61,0	115,1
2005	441452	9372	102,7	103,5	62,7	124,5
2006	544153	11630	107,3	108,1	67,3	114,8
2007	720731	15496	107,9	108,6	72,6	122,7
2008	948056	20495	102,3	102,9	74,2	128,6
2009	913345	19832	85,2	85,6	63,3	113,0
2010	1082569	23600	104,1	104,6	65,8	113,8
2011	1302079	28488	105,2	105,6	69,3	114,3
2012	1408889	30901	100,2	100,4	69,4	108,0

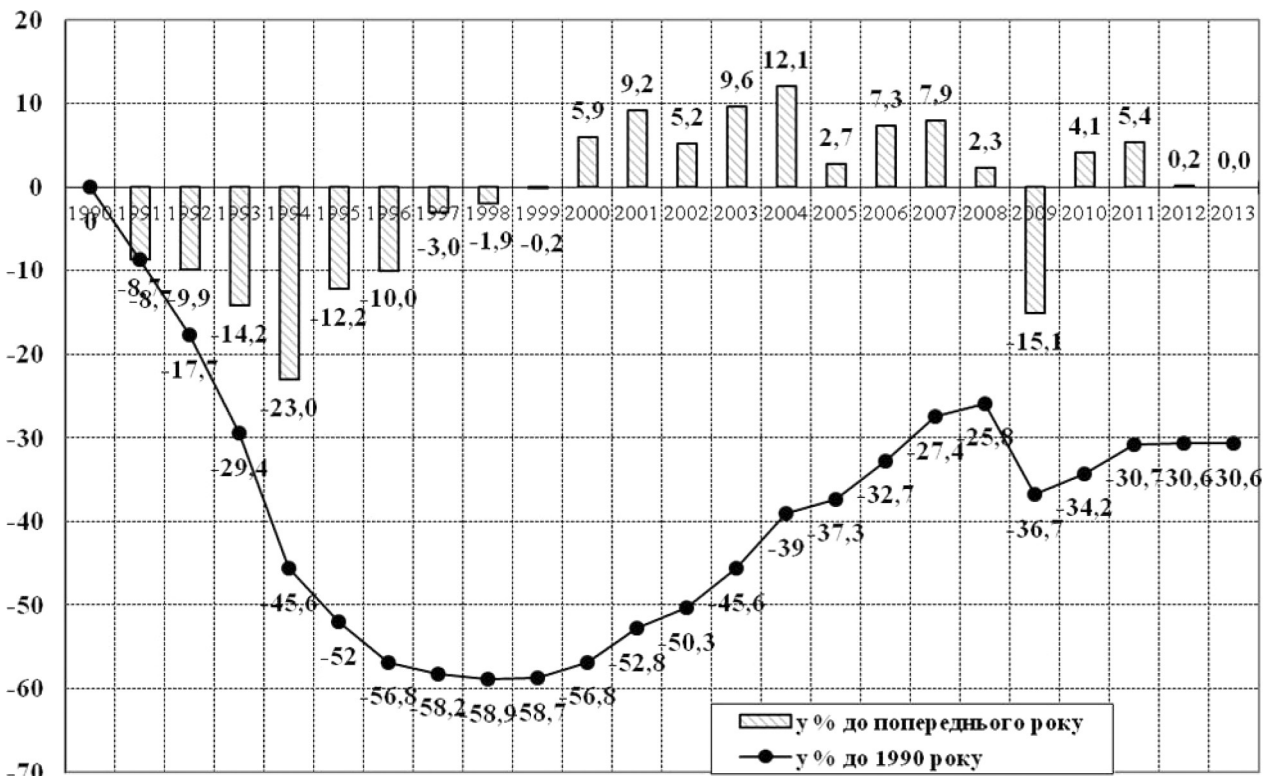

Рис. 3. Динаміка фізичного обсягу ВВП за період 1990-2013 рр.
(розроблено авторами за даними Держстату України)

інфляції в деякі роки обчислювались тисячами процентів. Разом із падінням виробництва мало місце зростання безробіття, старіння матеріально-технічної бази, підвищення загального рівня цін, зниження добробуту населення.

Слід відмітити, що порівняно з великою депресією 30-х років у США економічний спад в

Україні був удвічі більший і утрічі довшим. Тому і наслідки спаду ще й досі позначаються на економіці країни, тим більш, що проблем накопичилось занадто багато.

Врешті, у 1999 році довготривале падіння економіки України було призупинено і держава, починаючи з 2000 року, постанала на шлях зростання.

Темп зростання ВВП у 2004 році досяг величини 12,1 %. Це навіть за світовими мірками надто рекордний рівень. Основним фактором, що сприяв економічному зростанню, аналітики називають зростання внутрішнього попиту, сприятливе зовнішнє середовище. Однак вже у 2005 році мало місце уповільнення темпів зростання не тільки через обмеження експортних можливостей, а і через політичну нестабільність.

Світова фінансова криза 2008–2009 років охопила багато країн, у тому числі й Україну. Вона характеризувалася величезними масштабами і глибиною розгортання, охопила фінансову і економічну сферу. Падіння ВВП досягло 15,1 відсотка, скорочення попиту на металопродукцію призвело до зменшення надходження валюти до української економіки. Мало місце надмірне залучення зовнішнього позикового капіталу.

У 2010 році знов почалося економічне зростання, проявилися деякі ознаки покращення економічної ситуації. Головними позитивними зрушеннями були здійснення заходів у напрямі лібералізації економіки і зовнішньоекономічної діяльності, структурної перебудови галузей народного господарства, системи соціального захисту населення тощо. Активізувався процес приватизації. У межах наявних коштів і можливостей держава почала виконувати зовнішні платіжні зобов'язання.

Проте всі ці позитивні зрушення ще були нестійкими, бо продовжували діяти економічні і соціальні фактори нестабільності, особливо значний дефіцит внутрішніх фінансових ресурсів, платіжного і торговельного балансів. Небувалих розмірів досягла корупція. Відповідно, у 2012 році загальмувалися темпи розвитку, а у 2013 році і зовсім зупинилося економічне зростання. Усе це значною мірою вплинуло на динаміку валового внутрішнього продукту та інших показників.

Загалом динаміка ВВП за роки незалежності не була стабільною і не сприяла досягненню хоча б мінімальних стандартів життя населення розвинених країн.

6. Валова додана вартість

Левову частину ВВП складає валова додана вартість, що є знову створеною вартістю у процесі виробництва товарів і послуг. Починаючи з 2001 року розрахунки ВДВ здійснюються не лише у цілому по Україні, а і за видами економічної діяльності, що сприяє поглибленню аналізу.

У виробництві ВДВ домінує промисловість (добувна, переробна, виробництво та розподілення електроенергії, газу та води), частка переробної промисловості при цьому складає близько 2/3 від неї.

У складі ВДВ відслідковується стійка тенденція зниження частки сільського господарства,

мисливства, лісового господарства, яка з 16,3 % у 2001 році знизилась до 9,2 % у 2012 році. За цей же період майже в 1,5 рази зросла питома вага торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку. Постійно зростає частка інших видів діяльності. Найбільш динамічний розвиток спостерігається у фінансовій діяльності та в операціях з нерухомим майном.

Звертають на себе увагу також обсяги випуску галузей ресурсоспоживання, таких як добувна промисловість, сільське господарство. Незважаючи на їх важливість для економіки і суспільства, великі витрати праці і зростання попиту, продукція галузей, що використовують природні ресурси, має занижену оцінку. Вона неповністю враховує ренту за природокористування, що не відповідає вимогам економічної теорії і призводить до недбалого відношення до експлуатації обмежених запасів природних ресурсів. Держава має потребу в поширенні принципу рентного доходу на всі види природних ресурсів та його розподілу за участю держави як власника природних ресурсів. Це дасть можливість упорядкувати ціноутворення і збільшити надходження до бюджету.

У галузевій структурі валової доданої вартості за останні роки спостерігалось стійке зменшення питомої ваги галузей матеріального виробництва і зростання вкладу невиробничої сфери. Ця тенденція була обумовлена як досить високими темпами скорочення виробництва у промисловості, будівництві та інших галузях, так і підтримкою з боку бюджету багатьох галузей сфери нематеріального виробництва, що забезпечувало їх стабільність.

Аналіз динаміки валової доданої вартості та валового випуску свідчить, що, особливо протягом останніх років, додана вартість (тобто оплата праці найманих працівників, включаючи соціальні нарахування, валовий прибуток та змішаний дохід) суттєво відстає від збільшення випуску продукції. Якщо за базу порівняння взяти 2001 рік, коли додана вартість становила 38,5 % від рівня випуску, то у 2012 році вона склала лише 36,2 %. Це зумовлено нарощуванням проміжного споживання, тобто споживання сировини та матеріалів. Розрив між обсягами доданої вартості і випуском продукції особливо посилюється під впливом соціальної та фіскальної політики, а також у результаті значного підвищення цін на газ у 2005–2006 роках.

7. Споживання основного капіталу

Вартість основних засобів, споживання основного капіталу та їх співвідношення у 2000–2012 роках наведені у табл. 4, з якої видна низька ступінь споживання, тобто зменшення поточної вартості основних засобів внаслідок їхнього фізичного і морального зносу або випадкових ушкоджень.

**Вартість основних засобів, споживання основного капіталу та їх співвідношення у 2000–2012 роках
(розраховано авторами за даними [1])**

Роки	Вартість основних засобів, млрд. грн.	Споживання основного капіталу, млн. грн.	Споживання ОК до вартості основних засобів, %
2000	829	30223	2,7
2001	915	34303	2,7
2002	965	36160	2,7
2003	1026	38885	2,6
2004	1141	46576	2,4
2005	1276	50545	2,5
2006	1569	58285	2,7
2007	2047	73071	2,8
2008	3150	87914	2,8
2009	3904	107204	2,7
2010	6649	115338	1,7
2011	7397	125809	1,7
2012	9148	186295	2,0

Останніми роками вона знизилась до 2 відсотків, що відповідає 50 рокам служби основних засобів і сприяє використанню фізично і морально зношених засобів. Якщо у 2005 році ступінь зносу основних засобів у цілому по Україні складала 49 %, то у 2012 році вона зросла до 76,7 %, а це вже наявна загроза для безпеки України.

Теоретично внутрішній продукт повинен виражатися в чистому виді, але замість цього зазвичай прийнято користуватися поняттям «валовий продукт», що пояснюється складністю розрахунку амортизації, а також тим фактом, що валові дані є більш поширеними, їх можна швидше одержати і, як прийнято вважати, на їхній основі легше проводити порівняння між галузями та країнами.

Висновки

1. Існуюча система показників виробництва товарів і послуг у цілому відповідає характеру соціально-економічних завдань, що ставляться перед національним господарством, відповідно його масштабам, складності економічних зв'язків, народногосподарських і міжгалузевих пропорцій, особливостям господарського регулювання в сучасних умовах. Але пошуки щодо її вдосконалення не повинні припинятися, особливо у напрямку більш повного відображення результатів виробництва в цілому по країні і за видами економічної діяльності, а також у напрямках її орієнтації на досягнення високих кінцевих результатів, на економію витрат живої та уречевленої праці.

2. У сучасних умовах, коли економіка України вступила у фазу глибокої рецесії, важливішою проблемою в економічній сфері є поглиблення аналізу і розроблення нових підходів до управління економічними процесами. Сьогодні більшість країн світу реформують власні управлін-

ські системи, спираючись на засади концепції економічної доцільності. І головним тут є використання системного підходу до розгляду складних соціально-економічних систем, до вміння вирішувати конкретні завдання за допомогою детального економічного обґрунтування шляхів досягнення поставлених цілей і необхідних для цього ресурсів.

3. В Україні зараз реалізується кардинальна програма реформ, яка розроблюється на виконання поставленого Президентом України завдання з відновлення й модернізації економіки країни. В економічному плані реформування охоплює широкий набір стратегічних перетворень, у першу чергу за такими укрупненими напрямками:

— створення базових передумов відновлення економіки через стримування інфляції, стабілізації державних фінансів і створення стійкої фінансової системи;

— формування режиму максимального сприяння бізнесу шляхом зменшення втручання держави в економіку, зниження адміністративних бар'єрів для його розвитку, модернізації податкової системи й поглиблення міжнародної економічної інтеграції України;

— модернізація інфраструктури і базових секторів шляхом усунення усталених структурних проблем в енергетичній, вугільній, нафтогазовій галузях і ЖКГ, а також розвитку транспортної інфраструктури;

— підвищення ефективності державного управління шляхом реформування державної служби й виконавчої влади, перерозподілу прав, обов'язків і фінансів між центром і регіонами.

За таких умов зростатиме попит на нові технології і матеріали, вироби й устаткування, що сприятиме зростанню наукоємності виробни-

цтва. Поступово виникатимуть стимули до імпортозаміщення на ринках машин і устаткування, їх випуск в Україні поступово зростатиме і створюватиме пропозицію цієї продукції на внутрішній і зовнішній ринок.

Література

1. Статистичний щорічник України за 2012 рік / Держстат України. — К., 2013. — 552 с.

2. Національні рахунки України за 2012 рік / Держстат України. — К., 2013. — 200 с.

3. Експрес-випуски Держстату України за 2013–2014 роки [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/nac_r.html.

4. Прогнозування і розробка програм : метод. посіб. / В. Ф. Беседін та інші ; за ред. В. Ф. Беседіна. — К. : Науковий світ, 2000. — 468 с.